

آیا واقعاً رئیس‌جمهور هیچ‌کاره است؟!

□ دکتر محمد فاضلی

☞ برخی منتقدان و معترضان به وضع موجود و روش حکمرانی فعلی، در مقابل دعوت به مشارکت در انتخابات، غالباً می‌پرسند: فرق می‌کند چه کسی رئیس‌جمهور باشد؟ خلاصه پاسخ به این پرسش چند بند است.

☞ یک. به معترضان حق می‌دهم از نتیجه انتخابات پیشین ناراضی باشند. آن‌ها به اهدافی نرسیده‌اند که در نظر داشتند. اما این در چشم‌انداز تاریخی، ماجرای ۱۲۰ سال تلاش ما ایرانیان بعد از مشروطه است. ما هنوز به «حاکمیت قانون» که از مهم‌ترین شعارهای مشروطه بود نرسیده‌ایم. ماجرا محدود به این ۴۰ سال نیست. شرح مفصلی درباره این ۱۲۰ سال در بازخوانی ایران معاصر ارائه کرده‌ام.

☞ دو. رئیس‌جمهور، انتخاب‌کننده ۱۸ وزیر و ده‌ها معاون و رئیس دستگاه است، که هر کدام از آن‌ها ده‌ها نفر را انتخاب می‌کنند و بر سرنوشت ما اثر می‌گذارند. رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یکی از مهم‌ترین رؤسای سازمان‌هاست.

☞ سه. رئیس‌جمهور رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی است که بر سرنوشت آموزش و پرورش، دانشگاه، رسانه‌ها، فیلم، تئاتر، موسیقی، هنر و کل بخش فرهنگ و اهالی فرهنگ تأثیر تعیین‌کننده دارد.

☞ چهار. رئیس‌جمهور رئیس شورای عالی امنیت ملی است که دبیر این شورا را انتخاب می‌کند، و بر حیاتی‌ترین تصمیمات امنیتی، سیاست خارجی و سیاست داخلی، نوع برخورد با رسانه‌ها و ... تأثیر تعیین‌کننده دارد.

☞ پنج. رئیس‌جمهور رئیس شورای عالی محیط‌زیست است که برخی از مهم‌ترین تصمیمات درباره محیط‌زیست و ظرفیت زیست‌پذیری سرزمین در آن گرفته می‌شود.

☞ شش. رئیس‌جمهور رئیس شورای عالی آب است که تصمیمات مهم آبی در آن اتخاذ می‌شود و ظرفیت زیادی برای هماهنگی‌های مربوط به مسائل آبی دارد.

☞ هفت. شورای عالی سلامت و امنیت غذایی که سیاست‌گذاری و راهبردهای کلان حوزه بهداشت، سلامت و امنیت غذایی را تعیین می‌کند.

☞ هشت. شورای عالی فضای مجازی نیز به ریاست رئیس‌جمهور برگزار می‌شود. سیاست‌گذاری کلان فضای مجازی نیز در این شورا انجام می‌شود.

☞ نه. شورای عالی آموزش و پرورش. یکی از مهم‌ترین نهادهای سیاست‌گذاری در امر حیاتی آموزش و پرورش در کشور است.

☞ ده. برخی دیگر از شوراهای عالی که رئیس‌جمهور ریاست آن‌ها را بر عهده دارد عبارتند از: شورای عالی اداری، شورای عالی اشتغال، شورای عالی جوانان، شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی، شورای عالی صنایع دریایی کشور.

☞ یازده. رئیس‌جمهور در تعیین سفرای ایران در کشورهای دیگر نقش تعیین‌کننده دارد.

☞ دوازده. رئیس‌جمهور در جلسه سران سه قوه شرکت می‌کند و بیشترین ظرفیت برای ارائه مهم‌ترین گزارش‌ها از وضعیت کشور در این جلسه را دارد.

☞ سیزده. رئیس‌جمهور در جلساتی با رهبری شرکت می‌کند و ظرفیت دارد که گزارش‌هایی درباره وضعیت کشور ارائه کند و مهم‌ترین مسائل مردم را با ایشان طرح کند.

☞ چهارده. رئیس‌جمهور در انتخاب همه استانداران نقش تعیین‌کننده دارد. اگرچه معتمد انتخاب رؤسای دانشگاه‌ها باید بر اساس نظرات اعضای هیئت علمی صورت گیرد، اما در حال حاضر، انتخاب تمامی رؤسای دانشگاه‌های دولتی تحت تأثیر نظر رئیس‌جمهور (و در قالب تأثیرگذاری رئیس‌جمهور در شورای عالی انقلاب فرهنگی) است.

«این‌ها فقط بخشی از اختیارات رسمی رئیس‌جمهور است. آیا فکر می‌کنید آدمی با این همه اختیارات، بی‌اثر است و تفاوتی نمی‌کند چنین اختیاراتی به چه کسی و با چه جهت‌گیری‌ای واگذار شود؟»

«آیا واقع‌بینی است که تصور کنیم مقامی با این اختیارات، هیچ‌کاره است؟»

«اگر رئیس‌جمهور هیچ‌کاره است، چرا اصول‌گرایان که دیگر ابزارهای قدرت را دارند، این همه برای به دست گرفتن این سمت تلاش می‌کنند؟ برای تصاحب سمت یک هیچ‌کاره؟!»